

TAKIM SPORU YAPANLARIN MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Mustafa KILINÇ¹

Hakkı ULUCAN**

Kazım KAYA***

Ünal TÜRKÇAPAR****

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, takım sporu yapanların motivasyon düzeylerini farklı değişkenlere göre araştırmaktır. Araştırmada, betimsel nitelikli tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2011 yılında Kayseri ilinde 1. ve 2. ligde basketbol, voleybol ve hentbol branşlarında mücadele eden toplam 95 sporcu oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgiler Formu" ve Tiryaki ve Gödelek tarafından geçerlilik ve güvenilirliği yapılan "Spora Özgü Başarı Motivasyonu" ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler üzerinde aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, tek yönlü varyans analizi ve ANOVA gibi farklı çıkarımsal analizler yapılmıştır ($p < 0.05$). Elde edilen sonuçlar çalışmaya katılan sporcuların başarı motivasyonu puanlarının yaş, ikamet ettikleri yer, gelir düzeyleri, spor branşındaki kategorileri ve boş zaman faaliyetleri değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Başarı motivasyonu, Spor, Sporcu

INVESTIGATING THE MOTIVATION LEVELS OF ATHLETES DOING TEAM SPORTS USING DIFFERENT VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the motivation levels of people doing team sports. In this research, quantitative survey method was used. The sample consisted of a total of 95 basketball, volleyball, and handball players playing in first and second leagues in Kayseri. For this research, the data were collected us-

---

* Dr., Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi mkilinc@ahievran.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu hulucan@ahievran.edu.tr

*** Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu kkaya@ahievran.edu.tr

**** Yrd. Doç. Dr., Sütçü İmam Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu turkcaparunal@hotmail.com

ing a personal information questionnaire and the “motivation of achievement inventory toward sport” scale which was tested for validity and reliability by Tiryaki and Gödelek. The data were analyzed using mean, standard deviation, independent samples t-test, and ANOVA. The findings showed that the motivation levels of players did not significantly differ according to age, place where they live, income level, the kind of sport they do, and leisure activity.

Keywords: Motivation of achievement, Sport, Athleth

1.GİRİŞ

Güdüleme kavramının 'Türkçe' de tam karşılığını bulmak çok zordur. Bu kavram İngilizce ve Fransızca "motive" kelimesinden türetilmiştir. "Motive" teriminin Türkçe karşılığı güdü, saik veya harekete geçirici olarak belirlenebilir. Kısaca güdüleme bir insanı belirli amaç için harekete geçiren güç demektir (Eren, 2004). Genel anlamda motivasyon, insan organizmasını davranışa iten, bu davranışların şiddet ve enerji düzeyini tayin eden, davranışlara belirli bir yön veren ve bunun devamını sağlayan çeşitli iç ve dış sebeplerle birlikte bunların işleyişini kapsayan hem biyolojik ve fizyolojik hem de kültürel içerikli bir durum olarak tanımlanabilir (Ank, 1996; Cüceloğlu, 1991; Yavilioğlu, 2000).

Motivasyon, bireylere karşı nasıl davranıldığıyla ve bireylerin yaptıkları iş hakkında neler hissettikleriyle ilgili bir şeydir. İnsanları motive etmek ve motivasyonlarının sürmesini sağlamak da düşünüldüğü kadar kolay bir durum değildir (Keenan,1996).

Motivasyon kavramının neliği hakkında oldukça fazla tanım vardır. Motivasyon sözcüğünün karşılığı olarak 'Türkçe' de güdüleme, isteklendirme, teşvik etme gibi kavramlar kullanılmaktadır. Motivasyon, bireylerdeki içsel enerjinin belirli hedeflere yönlendirilmesi için hareketlendirilmesi, aktive edilmesidir (Düren, 2000). Motivasyon; istekleri, arzuları, ihtiyaçları, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir kavramdır. Açlık, susuzluk, cinsellik gibi fizyolojik kökenli güdülere “dürtü”; insanlara özgü başarıma isteği gibi yüksek dürtülere de “ihtiyaç” adı verilir (Cüceloğlu, 1991; Çermik, 2001).

İhtiyaçlar (gereksinim) insandan insana farklılık gösterse de genel olarak temel ihtiyaçlar ve tamamlayıcı ihtiyaçlar olarak iki grupta incelenebilir. Bu ihtiyaçlar temel ihtiyaçlar ve tamamlayıcı ihtiyaçlardır (Çermik, 2001).

Temel ihtiyaçlar insanın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan yemek, içmek, barınmak, dinlenmek ve uyumak gibi fizyolojik ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçların bazıları coğrafi bölgelere, toplumların yaşayış biçimlerine göre farklılık gösterir ve koşullanırlar, Afrika'da yaşayan insanlar ile kutuplarda yaşayan insanların fizyolojik ihtiyaçları farklılık gösterdiği gibi bazı toplumlarda yemek yeme alışkanlıkları günde üç, bazılarında dört, bazılarında ise iki olabilir (Çermik, 2001).

Tamamlayıcı ihtiyaçlar temel ihtiyaçlara oranla daha az belirlidirler. Bu ihtiyaçlar duygu ve düşüncelerle ilgili olduğundan sosyal ve psikolojik bir özelliğe sahiptirler. Sosyolojik ihtiyaçlar insanların kendi aralarındaki ilişkilerden oluşmuştur. İnsanlar çoğu kez bir araya gelerek iş ve güç birliği sağlayıp zamanı en faydalı

şekilde değerlendirmenin yollarını ararlar. Bu yolda çaba harcarken toplumun kurallarına, alışkanlıklarına ve geleneklerine bağlı kalırlar. Bu kurallar insan yaşamında davranış alışkanlıkları sağlar. Toplumun beğendiği davranışlar, insanın ulaşmak istediği davranış biçimleri için birer ihtiyaç rolü oynarlar. Bu ihtiyaçlar sosyal içeriklidir (Çermik, 2001).

Motivasyon (güdülenme), organizmayı davranışa iten, bu davranışların düzenliliğini ve sürekliliğini belirleyen, davranışa yön ve amaç veren çeşitli iç ve dış etkenler ile bunların işleyişini sağlayan mekanizmalar olarak tanımlanabilir (Aydın, 2001). Sporcuların yüksek yoğunluktaki antrenmanlara katılmalarını ve bunu uzun süre devam ettirebilmelerini sağlayan gücü, motivasyon kuramları arasında önemli bir yere sahip olan "Başarı Motivasyonu Kuramı"yla açıklayabilir. Bu kuram, bireylerin fiziksel bir etkinliğe neden katıldığını, zor olanı başarmak için neden bu kadar çok güç harcadığını ve bunu neden uzun süre devam ettirdiğini açıklamaktadır (Tiryaki, 2000). Murray (1938) tarafından geliştirilmiş olan başarı motivasyonu, "bir işi ustaca yapma, mükemmel olarak başarma, engellerin üstesinden gelme, diğerlerinden daha iyi yapma" olarak tanımlamıştır. Başarı motivasyonu, sporcunun yarışma durumlarında yaklaşma ya da kaçınma eğilimleri olarak da tanımlanabilir (Akt. Cox, 1990).

Çağdaş toplumlarda insanlar geçmişle kıyaslanamayacak oranda hızlı, sürekli bir yarış halinde ve değişim içerisinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Rekabete dayalı bu yaşam içerisinde başarılı olabilmek, değişen şartlara sürekli bir uyum, gelişmeleri yakından takip etme ve rakiplerle yarışabilme çabasını gerektirmektedir (Sunay ve ark., 1998). Spor yapmak için gelişmiş bir kas ve iskelet yapısı, yüksek koordinasyon ile yeterli düzeyde motivasyona ihtiyaç vardır (Kuru ve Baştuğ, 2006). Yapılan literatür taramasında, sporcuların müsabaka motivasyonlarını etkileyen nedenlerin neler olduğu ve motivasyon tekniklerinin geliştirilmesi konusu önem arz etmektedir. Bu çalışmada takım sporu yapan bireylerin motivasyon düzeylerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sporcuların genel olarak kişisel özelliklerine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?
2. Sporcuların cinsiyet değişkenine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?
3. Sporcuların yaş değişkenine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?
4. Sporcuların ikamet ettikleri yer değişkenine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır ?
5. Sporcuların aylık gelir düzeyi değişkenine başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?
6. Sporcuların spor branşındaki kategori değişkenine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?
7. Sporcuların boş zaman değişkenine göre başarı motivasyonu düzeyleri nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Araştırma betimsel bir nitelikte olup, 1. ve 2. Ligde basketbol, voleybol ve hentbol takımlarında mücadele eden sporcuların başarı motivasyonu düzeylerine bakılmıştır.

Araştırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geniş grupları içeren evrenden seçilmiş bir örneklem grup üzerinde yapılan, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle incelemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1994).

2.2. Çalışma Gurubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Kayseri ilinde 1. ve 2. Ligde basketbol, voleybol ve hentbol takımlarında oynayan toplam 95 sporcu oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgiler Formu" kullanılmıştır. Bu form; cinsiyet, yaş, aylık geliri, yaptığı spor branşındaki kategori ve boş zaman faaliyetleri maddelerinden oluşmaktadır.

Araştırmada sporcuların motivasyonlarını değerlendirmek amacıyla Willis (1982) tarafından geliştirilmiş "Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği" kullanılmıştır. Söz konusu ölçeğin geçerlilik güvenilirlik çalışması Tiryaki ve Gödelek tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin 1997 yılında Tiryaki ve Gödelek tarafından gerçekleştirilen, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, bu çalışmada veri toplanan kitlenin yaş grubu ile uyumludur. Ölçekte toplam 40 ifade yer almakta ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan ifadeler 5'li derecelendirme seçenekleri ile Likert türü ölçeğe göre düzenlenmiştir. Buradaki derecelendirmeler "Hiç katılmıyorum"dan, "Tamamen katılıyorum" a doğru sıralanmıştır. Ölçekte; "Güç Gösterme Güdüsü" (GGD) 12, "Başarıya Yaklaşma Güdüsü" (BYG) 17, "Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü" (BKG) 11 madde ile ölçülmeye çalışılmıştır. Buna göre ölçeğin "Güç Gösterme" ve "Başarıya Yaklaşma" boyutlarından elde edilen puanların yüksekliği; sporcunun ilgili motivasyon boyutlarında motivasyonunun yüksek olduğunu, düşük puan ise tam tersi bir durumu göstermektedir. "Başarısızlıktan Kaçma" boyuttan alınan yüksek puan ise sporcunun başarısız olma korkusunun daha fazla olduğunu göstermektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmaya katılan bireyler hakkında tanımlayıcı bilgiler sağlamak amacıyla frekans ve yüzde değerlerine yer verilmiştir. Yine aynı zamanda çıkarımsal analizlerle sporcuların başarı motivasyonu ölçeğinden elde etmiş oldukları toplam puan-

TAKIM SPORU YAPANLARIN MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN FARKLI...

ların kişisel özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, tek yönlü varyans analizi ve ANOVA gibi farklı çıkarımsal analizler yapılarak test edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1’de çalışmaya katılan takım sporu yapan sporcuların kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1.			
<i>Araştırmaya Katılan Sporcuların Kişisel Özelliklerinin Frekans Dağılımı</i>			
Özellikler		f	%
Cinsiyet	Erkek	70	73,7
	Kadın	25	26,3
Yaş	16-18	79	83,2
	19-20	3	3,2
	21-23	3	3,2
	24 ve Üstü	10	10,5
Eğitim	İlköğretim	1	1,1
	Ortaöğretim	81	85,3
	Önlisans	3	3,2
	Lisans	9	9,5
	Master ve Doktora	1	1,1
İkamet	Kasaba	3	3,2
	Şehir	34	35,8
	Büyükşehir	58	61,1
Aylık gelir düzeyi	0-500	14	14,7
	501-1000	27	28,4
	1001-1500	19	20,0
	1501 ve üzeri	33	34,7
Spor branşındaki kategori	Yıldızlar	23	24,2
	Gençler	38	40,0
	Büyükler	23	24,2
	Masterler	11	11,6
Boş zaman faaliyetleri	Kültürel	21	22,1
	Eğlence	25	26,3
	Gezi inceleme	25	26,3
	Diğer	24	25,3

Tablo 1.'de araştırma sürecine dâhil edilen takım sporu yapan sporcuların farklı değişkenler açısından demografik özellikleri sunulmuştur.

Çalışmaya dâhil edilen sporcuların başarı motivasyonu ölçeğinden aldıkları toplam puanların yukarıda ifade edilen demografik özelliklere göre değişip değişmediğini ortaya koyan çıkarımsal istatistikler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur. Sporcuların başarı motivasyonu ölçeğinin alt faktörlerinden aldıkları toplam puanların cinsiyete göre değişip değişmediği Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. <i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanlarının Cinsiyete Göre Dağılımı</i>							
		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Güç Gösterme Güdüsü	Erkek	70	37,9429	6,35173	93	1.238	.219
	Kadın	25	39,7600	6,15278			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Erkek	70	61,2714	9,47295	93	1.412	.161
	Kadın	25	64,3200	8,64446			
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Erkek	70	31,0286	8,02166	93	1.923	.058
	Kadın	25	34,4800	6,70274			

Tablo 2 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların sporcuların cinsiyetlerine göre değişmediği görülmüştür [$t_{(93)}=1.238$, $p>.05$]; [$t_{(93)}=1.412$, $p>.05$]; [$t_{(93)}=1.923$, $p>.05$]. Bu bulgulara göre; başarı motivasyonu için cinsiyet ayrıncı bir değişken olarak görülmemektedir.

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanlarının yaş durumlarına göre değişip değişmediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. <i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanlarının Yaş Değişkenine göre Anlamlı Bir Şekilde Değişip Değişmediğini Gösteren ANOVA Sonuçları</i>						
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	13,124	3	4,375	,106	,956
	Grup İçi	3740,034	91	41,099		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Toplam	3753,158	94			

TAKIM SPORU YAPANLARIN MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN FARKLI...

Başarısızlıktan Kaçma Güdü	Gruplar Arası	354,715	3	118,238	1,379	,254
	Grup İçi	7801,769	91	85,734		
	Toplam	8156,484	94			
Güç Gösterme Güdü	Gruplar Arası	3	4,495	,071	,975	3
	Grup İçi	91	62,903			91
	Toplam	94				94

Tablo 3 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların yaşlarına göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür [$F_{(3,91)}=.106$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=1.379$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=.975$, $p>.05$].

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanlarının ikamet durumlarına göre değişip değişmediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. <i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanlarının İkamet Ettikleri Yere Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişip Değişmediğini Gösteren ANOVA Sonuçları</i>						
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güç Gösterme Güdü Başarıya Yaklaşma Güdü	Gruplar Arası	117,841	2	58,921	1,491	,231
	Grup İçi	3635,317	92	39,514		
	Toplam	3753,158	94			
Başarısızlıktan Kaçma Güdü	Gruplar Arası	313,887	2	156,943	1,841	,164
	Grup İçi	7842,598	92	85,246		
	Toplam	8156,484	94			
Güç Gösterme Güdü	Gruplar Arası	,495	2	,247	,004	,996
	Grup İçi	5737,126	92	62,360		
	Toplam	5737,621	94			

Tablo 4 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların ikamet ettikleri yerlere göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür [$F_{(2,92)}=1.491$, $p>.05$]; [$F_{(2,92)}=1.841$, $p>.05$]; [$F_{(2,92)}=.004$, $p>.05$]. Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanlarının aylık gelir durumlarına göre değişip değişmediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5.						
<i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanların Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişip Değişmediğini Gösteren ANOVA Sonuçları</i>						
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	190,235	4	47,559	1,201	,316
	Grup İçi	3562,922	90	39,588		
	Toplam	3753,158	94			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Gruplar Arası	100,271	4	25,068	,280	,890
	Grup İçi	8056,214	90	89,513		
	Toplam	8156,484	94			
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	56,893	4	14,223	,225	,924
	Grup İçi	5680,728	90	63,119		
	Toplam	5737,621	94			

Tablo 5 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların gelir durumlarına göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür [$F_{(4,90)}=1.201, p>.05$]; [$F_{(4,90)}=,280, p>.05$]; [$F_{(4,90)}=,225, p>.05$]. Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanlarının spor kategorilerine göre değişip değişmediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6						
<i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanların Spor Kategorilerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişip Değişmediğini Gösteren ANOVA Sonuçları</i>						
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	26,397	3	8,799	,215	,886
	Grup İçi	3726,761	91	40,953		
	Toplam	3753,158	94			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Gruplar Arası	170,178	3	56,726	,646	,587
	Grup İçi	7986,306	91	87,762		
	Toplam	8156,484	94			
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	414,288	3	138,096	2,361	,077
	Grup İçi	5323,333	91	58,498		
	Toplam	26,397	3	8,799	,215	,886

TAKIM SPORU YAPANLARIN MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN FARKLI...

Tablo 6 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların spor kategorilerine göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür [$F_{(3,91)}=,215$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=,646$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=2.361$ $p>.05$]. Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanlarının boş zaman faaliyetlerine göre değişip değişmediğine ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. <i>Sporcuların Başarı Motivasyonu Ölçeği Alt Faktörlerinden Elde Ettikleri Toplam Puanlarının Boş Zaman Faaliyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişip Değişmediğini Gösteren ANOVA Sonuçları</i>						
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	47,066	3	15,689	,385	,764
	Grup İçi	3706,092	91	40,726		
	Toplam	3753,158	94			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Gruplar Arası	165,298	3	55,099	,627	,599
	Grup İçi	7991,186	91	87,815		
	Toplam	8156,484	94			
Güç Gösterme Güdüsü	Gruplar Arası	123,505	3	41,168	,667	,574
	Grup İçi	5614,116	91	61,694		
	Toplam	5737,621	94			

Tablo 7 incelendiğinde sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların boş zaman faaliyetlerine göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür [$F_{(3,91)}=,385$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=,627$, $p>.05$]; [$F_{(3,91)}=,667$ $p>.05$].

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların sporcuların cinsiyetlerine değişmediği görülmüştür. Seçen’in (2005) araştırma görevlileri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında cinsiyet ile motivasyonlarına etki eden faktörler arasında herhangi bir ilişki saptamamıştır. Bu durum araştırma sonuçları ile tutarlılık gösterirken; Kirel (1999), Eroğlu (2007), Seçen (2005) ve Yılmaz (2007) yapmış oldukları çalışmalarda cinsiyet ile motivasyon arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç ise araştırma bulguları ile çelişmektedir. Araştırma grubumuzdaki bayan ve erkek sporcular arasındaki niceliksel oran farkının da bu sonucu etkilemiş olabileceği düşünülmektedir.

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların yaşlarına göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Seçen’in (2005), Kavi (2010)

, Keskin ve Sezgin (2009) ile yapmış oldukları çalışmalarda motivasyon düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermemektedir. Aslında hipotez olarak beklenen sonucun çok geniş yelpazeye dayalı olan yaş gruplarının başarı motivasyonları arasında farklılaşma doğurabileceği yönündedir. Başka bir ifadeyle yıldızlar kategorisinden masterlara kadar uzanan yaş gruplarının başarı motivasyonlarının farklılaşmaması ilginç bir bulgu olarak bu çalışmanın sonucuna yansımıştır. Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların ikamet ettikleri yerlere göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Bu sonucun nedeni olarak araştırma grubundaki sporcuların ikametlerinin daha çok büyükşehir ve şehirler olduğu, kasabada ikamet edenlerinde niceliksel oranının anlamlılığı etkileme derecesine sahip olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların gelir durumlarına göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Kavi (2010), Dursun (2004) ve Akdemir (2006) yapmış oldukları çalışmalarda ekonomik açıdan refah düzeyleri yüksek olan bireylerin motivasyon düzeyleri farklılaşmaktadır sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermemektedir.

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların spor kategorilerine göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Ancak Bruce (1986), Türkmen ve ark. (2003) ile Aktop ve Erman (2002) yapmış oldukları çalışmalarda sporcu kategorilerinin anlamlı şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç da araştırma bulguları ile tutarlılık göstermemektedir.

Sporcuların başarı motivasyonu alt faktörlerinden aldıkları puanların boş zaman faaliyetlerine göre anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Özyalvaç (2010) ve Gökmen (1988) yapmış oldukları çalışmalarda bireylerin zihinsel yorgunluğu azaltmada sporun önemli bir yer tuttuğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermese de, çalışma grubunun sporculardan oluşması, zihinsel olarak sporcuların rahat oldukları şeklinde düşünülebilir.

5. KAYNAKÇA

Akdemir, Ö.(2006). *İlköğretim öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumları ve başarı güdüsü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Aktop, A., Erman K.A. (2002). *Takım ve bireysel sporcuların başarı motivasyonu benlik saygısı ve sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılması*, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya.

Ank, İ. A. (1996). *Motivasyon ve heyecana giriş*. İstanbul: Çantay Yayınevi.

Aydın, A. (2001). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. İstanbul: Alfa Yayınları.

- Bruce, L.H. (1986). Motivation for success in spor, *International Journal of Sport Psychologist*. 17, 1-9.
- Cox, R. H. (1990). *Sport psychology, concepts and applications*. (2nd Edition).
- Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çermik, E. (2001). *Ortaöğretim fizik öğretmenlerinin profili, iş tatmini ve motivasyon*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dursun S. (2004). Öğrencilerin matematikte başarısını etkileyen faktörler: matematik öğretmenlerinin görüşleri bakımından. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 217-230.
- Düren, A. Z. (2000) *2000'li yıllarda yönetim*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Eren, E. (2004). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. (8.Basım). İstanbul: Beta Yayınları.
- Eroğlu, S. (2007). *Toplam kalite yönetimi uygulanan ortaöğretim kurumlarında öğretmenlerin örgütsel adanmışlık ve motivasyon düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gökmen H. (1988). Gençlerin gelişmelerinde beden eğitimi rolü. *Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları V. Öğretim Toplantısı*, Ankara: TED Yayınları.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Kavi, İ. (2010). *Maskulin mesleklerde çalışanların sosyo-demografik özelliklerine göre iş doyumlarının ve motivasyonlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Keenan, K. (1996). *Yöneticinin kılavuzu motivasyon*, (Çev: Koparan Z.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Keskin G. ve Sezgin B. (2009). Bir grup ergende akademik başarı durumuna etki eden etmenlerin belirlenmesi, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 4(10).
- Kırel, Ç. (1999). Esnek çalışma saatleri uygulamalarında cinsiyet, iş tatmini ve iş bağlılığı ilişkisi, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 28(2).
- Kuru, E. ve Baştuğ, G. (2006). Bayan ve erkek futbolcuların psikolojik ihtiyaçlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi, *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2),
- Özyalvaç, T. (2010). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Seçen, M. (2005). *Çukurova Üniversitesi'ndeki araştırma görevlilerinin motivasyonu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Sunay, H, Müniroğlu, S. ve Tanılkan, K. (1998). Türkiye'de Profesyonel futbolcuların spora yönelme nedenleri ve beklentileri, 5. *Spor Bilimleri Kongresi* (ss.146-147). Ankara.
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor psikolojisi, kuramlar ve uygulama*. Mersin: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Tiryaki, Ş. ve Gödelek, E. (1997). Spora özgü Başarı motivasyonu ölçeğinin türk sporcuları için uyarlanması çalışması. *I. Uluslararası Spor Sempozyumu* (ss.128-141). Mersin: Bağırhan Yayınevi.
- Türkmen M., Mutlutürk N., Cetinöz F., Yıldız Y.(2003) İzmir ilindeki profesyonel ve amatör erkek futbolcuların başarı motivasyonu düzeylerinin araştırılması. *Performans Dergisi*, İzmir: Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- Willis, D. J.(1982). Three scales to measure sport related motives. *Journal Of Sport Psychology*. 4, 338-353.
- Yavilioğlu, C. (2000). Ekonomik kalkınma ve motivasyon arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2),
- Yılmaz E. (2007). *Ortaöğretimde ingilizce derslerinde öğrenci başarısında motivasyonun rolü: Bartın ili örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.